

Ribniki v dolini Drage pri Igu

//Žiga Iztok Remec

Bloke //Eva Vukelič

Blizu vasi Ig na Ljubljanskem barju leži dolina potoka Draga. Tu so v preteklosti izkopali več ribnikov. V dolino Drage najlaže pridemo, če južno Ljubljansko obvoznicu zapustimo pri izvozu za Ig in sledimo smerokazom za to mesto. Pot nas vodi po Ižanski cesti čez enega lepših delov Ljubljanskega barja do Iga. V vasi zavijemo levo s prednostne ceste in se peljemo naravnost, dokler je ne zapustimo. Peljemo se skozi vas Kremenica. Ko se pripeljemo na konec vasi, zavijemo desno na drugem odcepu, tik preden cesta izgine v gozd. Sledimo ozki cesti in kmalu na križišču zagledamo tablo, ki označuje naravni spomenik. Ribniki v dolini Drage imajo status naravnega spomenika. Malce naprej že zagledamo prvi ribnik. Avto je najbolje pustiti na parkirišču nasproti lovskega doma. Od tod se odpravimo peš po makadamski cesti ob ribnikih.

Na ribnikih gnezdijo čopasti ponirki (*Podiceps cristatus*), mali ponirki (*Tachybaptus ruficollis*), liske (*Fulica atra*) in mlakarice (*Anas platyrhynchos*). Ustreza jim ekstenzivna raba ribnikov in z rogozom zarasli bregovi. Iz trstišča nas nase opozori glasni rakar (*Acrocephalus arundinaceus*), čapljica (*Ixobrychus minutus*) pa se zlepa ne bo izdala, čeprav navadno tam gnezdi nekaj parov. S še več sreče lahko uzrete tudi malo tukulico (*Porzana parva*). Na selitvi se tukaj priložnostno ustavi tudi dokaj nevsakdanje vodne ptice, kot so rjavovrati ponirek (*Podiceps grisegena*), kostanjevka (*Aythya nyroca*), kvakač (*Nycticorax nycticorax*) in ribji orel (*Pandion haliaetus*), redno pa bomo srečali reglje (*Anas querquedula*), žličarice (*Anas clypeata*) in velike bele čaplje (*Egretta alba*).

Od drugih živali moramo omeniti krastače (*Bufo bufo*), katerih množično selitev v ribnike lahko opazujemo spomladi. Žal jih na stotine za vselej vedno konča tudi na cesti. Močvirska sklednica (*Emys orbicularis*), naša avtohtona, a zelo redka želva, je spriču vse pogostejše prinesene rdečevratke (*Trachemys scripta*) v Dragi postala izjemno redka. Ne smemo pa pozabiti, da smo pri ribnikih že na območju rjavega medveda (*Ursus arctos*). ●

Daleč od večjih cestnih povezav leži Bloška planota, 750 metrov visoko. Nanjo se lahko povzpnejo iz dveh smeri. Zahodna nas pripelje iz Cerknice, vzdolž Cerkniškega jezera do Grahovega, kjer se cesta dvigne in prek Bloške Police pridemo v Novo vas, največje naselje na Blokah. Druga pot se odcepi z glavne ceste, ki povezuje Ljubljano in Kočevje. V Žlebiču zavijemo proti Sodražici, nato pa sledimo smerokazom za Novo vas.

Najboljše je, da avto pustimo ob glavni cesti in se peš odpravimo po enem izmed številnih kolovozov, ki preprečajo planoto. Zemljevid ne bo odveč. Marsikateri kolovoz se konča v Bloščici, tako da moramo za prehod prebresti na drugo stran. Potok ni globok. Od enega do drugega roba doline vijuga v velikih okljukih in ob straneh pušča mrtve rokave. Številni so manjši pritoki in izviri, voda meži od vsepovsod. Bloke so med naravoslovci znane po največjih ohranjenih površinah nizkih barij pri nas. Če se po naključju srečamo s parom pikastih martincev (*Tringa ochropus*), kar pozabimo na to, da sta se tu najverjetneje le ustavila na selitvi.

Barja in močvirja postopoma prehajajo v ekstenzivno obdelane travnike, tam, kjer košnja preneha, pa prevladujejo brin, rdeči bor in breza. V taki mozaični pokrajini najdemo drevesno cipo (*Anthus trivialis*), repaljščico (*Saxicola rubetra*), rjavega srakoperja (*Lanius collurio*) in rumenega strnada (*Emberiza citrinella*). V bolj "suhem" in odprtem delu Blok repaljščico zamenja prosnik (*Saxicola torquata*), nad nami pa se dvigajo pojoči poljski škrijanci (*Alauda arvensis*).

K zvočni kulisi borovih gozdičkov zagotovo spada nežno oglašanje čopaste sinice (*Parus cristatus*). Med brinovimi grmi, ki ponekod zaraščajo travnike, lahko poslušamo klopotanje mlinarčka (*Sylvia curruca*). K nekoliko gorskemu ozračju prispevajo krivokljun (*Loxia curvirostra*), kalin (*Pyrrhula pyrrhula*), krokar (*Corvus corax*), črna žolna (*Dryocopus martius*) in čizek (*Carduelis spinus*).

Ob vaseh, kjer so še senožetni sadovnjaki in stare vaške lipe, bomo pogosto slišali vijeglavko (*Jynx torquilla*), od drozgov pa lahko opazimo brinovke (*Turdus pilaris*), ki tu tudi gnezdi.

Idealen čas za obisk Blok je od maja do julija, ko lahko poleg ptic opazujemo tudi druge živali (kačje pastirje, metulje) in mnoge zanimive rastline. Med njimi so še posebej opazne različne vrste kumkavičevk (orhidej). ●

1: Zaradi ekstenzivnega načina gospodarjenja so ribniki v Iški Dragi pomembno gnezdišče vodnih ptic.

foto: Damijan Denac

2: Če želimo uzreti na ribniku mladega malega ponirka (*Tachybaptus ruficollis*), se moramo pošteno potruditi. Odlično se namreč skrivajo v rogozu, ko so še čisto majhni pa jih eden od staršev nosi kar na hrbtu.

foto: Dušan Klenovšek

3: Vijugajoča Bloščica daje Bloški planoti prav posebno, edinstveno podobo.

foto: Eva Vukelič